

Tablice poglądowe z zakresu wykształcenia strzeleckiego policjantów

st. asp. Adam Hetman
sierż. szt. Jakub Lyszczyna
Zakład Wyszkożenia Specjalnego

Tablice pogładowe z zakresu wyszkożenia strzeleckiego policjantów

Katowice 2016

Redakcja:
podinsp. Robert Perek

Redakcja techniczna i korekta:
Paweł Mięsiak

© Szkoła Policji w Katowicach, Katowice 2016. Pewne prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja w całości stanowi materiał dydaktyczny Szkoły Policji w Katowicach.
Publikacja dostępna jest na licencji:
Creative Commons – Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych
3.0 Polska (CC-BY-NC-ND) 3.0. Polska.

Postanowienia licencji są dostępne pod adresem:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/legalcode>

Spis treści

Wstęp	4
Objaśnienia	5
Kaliber broni/ amunicja.....	5
Automatyka.....	5
Zasada działania	6
Sposób ryglowania zamka.....	6
Zabezpieczenie, sposób działania zabezpieczenia.....	6
Mechanizm spustowo-uderzeniowy	6
Przyrządy celownicze	7
Wyrzutnik.....	7
Zasilanie	7
Lufa	7
Wskaźnik obecności naboju	7
Tablice poglądowe	8
1. Pistolet P-64 CZAK	8
2. Pistolet P-83 WANAD	10
3. Pistolet GLOCK	12
4. Pistolet Walther P-99	14
5. Pistolet maszynowy PM-98.....	16
6. Strzelba Mossberg.....	18
Podstawowe wiadomości na temat jednostek broni	20
Literatura	22

Zbiór tablic poglądowych broni palnej jest skryptem przeznaczonym przede wszystkim dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego. Zakres materiału zawartego w publikacji został dostosowany do programu wymienionego szkolenia.

Ideą przewodnią niniejszego opracowania było zgromadzenie niezbędnych informacji z zakresu podstawowych wiadomości o broni palnej. Do zestawienia wybrano jednostki broni omawiane na zajęciach z wyszkolenia strzeleckiego i objęte programem nauczania. Ujednolicenie tablic, przedstawienie informacji o broni w formie tabelarycznej pozwala w łatwy sposób prześledzić najistotniejsze podobieństwa i różnice pomiędzy zestawionymi jednostkami broni.

Podkreślić należy, że publikacja nie wyczerpuje całości wiedzy obowiązującej słuchaczy w ramach szkolenia. Zaleca się zatem korzystanie także z innych dostępnych opracowań w celu pogłębienia informacji na temat poszczególnych jednostek broni. Natomiast skrótowa forma, którą zastosowano w publikacji pozwala na szybkie powtórzenie i utrwalenie materiału.

Objaśnienia

Informacje o każdej jednostce broni zostały ograniczone do dwóch stron opracowania i jako takie stanowią zwartą całość w postaci tablicy poglądowej. W tabeli po lewej stronie zawarto podstawowe wiadomości o danej jednostce broni. Druga z tabel koncentruje się na budowie broni. Zdjęcia wraz z opisem pozwalają odnaleźć najistotniejsze elementy niezbędne do prawidłowej obsługi broni. Objasnienie zawartości poszczególnych wierszy.

Kaliber broni/ amunicja

Kaliber jest to jedna z podstawowych wielkości określająca każdą jednostkę broni. W przypadku broni o tradycyjnych lufach gwintowanych w przekroju lufy wyróżniamy pola i bruzdy. Kaliber broni to odległość mierzona pomiędzy dwoma przeciwległymi polami. W pistolecie Glock funkcjonuje tak zwany gwint poligonalny. W gwincie tym nie ma tradycyjnych pól i bruzd. W tym przypadku kaliber będzie średnicą okręgu wpisanego w wielokąt foremny utworzony na przekroju poprzecznym lufy.

W przypadku broni gładkolufowej wewnątrz lufy pozbawione jest wyżłobień. Kaliber jest podawany w systemie wagomiarowym. Pierwszy człon oznaczenia wskazuje na liczbę kul o średnicy równej wewnętrznej średnicy lufy, które można odlać z jednego funta ołowiu. Drugi człon to maksymalna długość łuski mierzona po rozwinięciu, jaka może być wykorzystana w danej jednostce broni.

Rodzaj amunicji określa typ i nazwę amunicji dedykowanej do danego modelu broni.

Automatyka

Zastosowano w tym miejscu klasyfikację broni pod względem stopnia zautomatyzowania.

Broń samopowtarzalna to taka, w której część energii pochodzącej ze spalania ładunku prochowego jest wykorzystywana do przygotowania kolejnego strzału, natomiast jego oddanie wymaga ponownego naciśnięcia na język spustowy.

W broni samoczynnej energia pochodząca ze spalania ładunku prochowego jest wykorzystywana do przygotowania kolejnego strzału, który nastąpi bez żadnej dodatkowej ingerencji ze strony strzelca.

Broń podwójnego działania (samoczynno-samopowtarzalna) łączy obie wymienione cechy. Pozwala strzelać zarówno ogniem pojedynczym, jak i ciągłym w zależności od ustawienia przełącznika rodzaju ognia.

Broń powtarzalna – każdy strzał wymaga od strzelca ręcznego przeładowania.

Zasada działania

Wskazano tutaj zasady działania poszczególnych jednostek broni. Występujące wartości to: odrzut zamka swobodnego, krótki odrzut lufy, system przeładowania „pump action”.

Sposób ryglowania zamka

Określa mechanizm domykania zamka po przeładowaniu.

W przypadku ryglowania masą bezwładności zamka elementem odpowiedzialnym za domykanie zamka jest sprężyna powrotna. Zamek porusza się wzdłuż osi lufy. W pistoletach P99 i Glock ryglowanie zamka odbywa się przez przekoszenie lufy w płaszczyźnie pionowej, gdzie pogrubiona komora naboju swoim kształtem wpasowuje się w okno wyrzutowe i powoduje zachodzenie na siebie obu elementów.

Zabezpieczenie, sposób działania zabezpieczenia

W rubrykach wskazano na rodzaj zastosowanego w broni zabezpieczenia oraz skrótowy opis jego działania. Wymienione jednostki broni posiadają zewnętrzne bezpieczniki lub zabezpieczenie następuje automatycznie bez ingerencji strzelającego.

Mechanizm spustowo-uderzeniowy

Wskazano tu na występowanie w broni kurka oraz tryb pracy mechanizmu spustowo-uderzeniowego, tj. tryb pojedynczego działania – single action (SA), podwójnego działania – double action (DA), tylko podwójnego działania – double action only (DAO).

W trybie pojedynczego działania (SA) jedna akcja, tj. naciśnięcie na język spustowy, powoduje jeden skutek – zwolnienie kurka z położenia tylnego do przedniego lub (w zależności od jednostki broni) zwolnienie iglicy z położenia tylnego do przedniego.

W trybie podwójnego działania (DA) kurek lub iglica są w przednim położeniu, a wyciśnięcie języka spustowego spowoduje w pierwszej fazie naciągnięcie kurka/iglicy, a w drugiej fazie ich zwolnienie.

Tryb tylko podwójnego działania (DAO) występujący w pistoletach Glock polega na tym, że przy każdym cofnięciu zamka iglica zostaje wstępnie napięta, a naciśnięcie języka spustowego powoduje jej dalsze napięcie oraz zwolnienie do przedniego położenia.

Przyrządy celownicze

Określono w tym miejscu typ przyrządów celowniczych, klasyfikując je pod względem konstrukcji oraz wskazując dystans na jaki zostały wyregulowane.

Wyrzutnik

Opisano wyrzutnik jako stały lub ruchomy element broni oraz wskazano miejsce jego występowania.

Zasilanie

Określono w tym miejscu cechy oraz pojemność standardowego magazynka lub mechanizmu zasilania.

Lufa

W rubryce tej wskazano na sposób wykończenia wnętrza lufy, konstrukcję gwintu.

Wskaźnik obecności naboju

Określono występowanie oraz umiejscowienie wskaźnika obecności naboju.

Tablice poglądowe

1. Pistolet P-64 CZAK

PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O BRONI	
kaliber broni / rodzaj amunicji	9x18 mm Makarow
automatyka	samopowtarzalna
zasada działania	odrzut zamka swobodnego
sposób ryglowania zamka	masą bezwładności zamka
zabezpieczenie	bezpiecznik zewnętrzny skrzydełkowy
sposób działania zabezpieczenia	1. blokada iglicy, 2. rozłączenie mechanizmu spustowo-uderzeniowego, 3. zwolnienie kurka w przednie położenie, 4. osłonięcie iglicy
system działania mechanizmu spustowo-uderzeniowego	kurkowy (kurek zewnętrzny) pojedynczego i podwójnego działania (single action/double action SA/DA)

BUDOWA BRONI

przyrządy celownicze	otwarte, wyregulowane na 50 m
wyrzutnik	ruchomy – dodatkowa funkcja zatrzymuje zamek w tylnym położeniu
zasilanie	magazynek prosty, pudełkowy, jednorzędowy, poj. 6 szt.
lufa	przewód lufy gwintowany z czterema bruzdami i polami, prawoskrętny
wskaźnik obecności naboju w komorze nabojoyej	występuje w tylnej części zamka nad kurkiem

2. Pistolet P-83 WANAD

PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O BRONI	
kaliber broni / amunicja	9x18 mm Makarow
automatyka	samopowtarzalna
zasada działania	odrzut zamka swobodnego
sposób ryglowania zamka	masą bezwładności zamka
zabezpieczenie	bezpiecznik zewnętrzny skrzydełkowy
sposób działania zabezpieczenia	1. blokada iglicy, 2. blokada mechanizmu uderzeniowo-spustowego, 3. zwolnienie kurka w przednie położenie, 4. obniżenie iglicy
system działania mechanizmu spustowo-uderzeniowego	kurkowy (kurek zewnętrzny) pojedynczego i podwójnego działania (single action/double action SA/DA)

BUDOWA BRONI	
przyrządy celownicze	otwarte, wyregulowane na 25 m
wyrzutnik	stały, znajduje się na szkieletcie broni
zasilanie	magazynek prosty, pudełkowy, jednorzędowy, poj. 8 szt.
lufa	90 mm przewód lufy gwintowany z czterema bruzdami i polami, prawoskrętny
wskaźnik obecności naboju w komorze naboju	występuje w tylnej części zamka, usytuowany z lewej strony

3. Pistolet GLOCK

PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O BRONI	
kaliber broni / amunicja	9x19 mm Parabellum
automatyka	samopowtarzalna
zasada działania	krótki odrzut lufy
sposób ryglowania zamka	przekoszenie lufy w płaszczyźnie pionowej
zabezpieczenie	3 zabezpieczenia wewnętrzne aktywowane automatycznie
sposób działania zabezpieczenia	przednia blokada iglicy, tylna blokada iglicy, bezpiecznik spustowy
system działania mechanizmu spustowo-uderzeniowego	bezkurkowy tylko podwójnego działania (double action only – DAO)

BUDOWA BRONI	
przyrządy celownicze	otwarte, wyregulowane na 25 m
wyrzutnik	stały, znajduje się na szkieletcie broni
zasilanie	prosty, pudełkowy, dwurzędowy, poj. 17 szt. (Glock 17), 15 szt. (Glock 19), 10 szt. (Glock 26)
lufa	gwint poligonalny, przekrój heksagonalny
wskaźnik obecności naboju w komorze naboju	występuje dopiero od trzeciej generacji, zintegrowany z pazurem wyciągu

4. Pistolet Walther P-99

PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O BRONI	
kaliber broni / amunicja	9x19 mm Parabellum
automatyka	samopowtarzalna
zasada działania	krótki odrzut lufy
sposób ryglowania zamka	przekoszenie lufy w płaszczyźnie pionowej
zabezpieczenie	zabezpieczenie wewnętrzne aktywowane automatycznie
sposób działania zabezpieczenia	blokada iglicy, bezwładnościowy bezpiecznik iglicy, bezpiecznik spustowy
system działania mechanizmu spustowo – uderzeniowego	bezkurkowy pojedynczego i podwójnego działania (single action/double action – SA/DA)

BUDOWA BRONI	
przrządy celownicze	otwarte, wyregulowane na 25 m
wyrzutnik	stały, znajduje się na szkieletce broni
zasilanie	prosty, pudełkowy, dwurzędowy, poj. 15 szt. (w starszej wersji poj. 16 szt.)
lufa	przewód lufy gwintowany z sześcioma bruzdami i polami
wskaźnik obecności naboju w komorze naboju	występuje – zintegrowany z zespołem wyciągu, widoczny na tylnej prawej części zamka

5. Pistolet maszynowy PM-98

PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O BRONI	
kaliber broni / amunicja	9x19 mm Parabellum
automatyka	podwójnego działania
zasada działania	swobodny odrzut zamka
sposób ryglowania zamka	masą bezwładności zamka
zabezpieczenie	bezpiecznik zewnętrzny skrzydełkowy zintegrowany z przełącznikiem rodzaju ognia
sposób działania zabezpieczenia	blokada kurka, blokada zamka w przednim położeniu, blokada języka spustowego
system działania mechanizmu spustowo-uderzeniowego	kurkowy (kurek wewnętrzny) pojedynczego działania (single action – SA)

BUDOWA BRONI	
przyrządy celownicze	nastawno-przerzutowe: otwarte, półotwarte (szczerbinowo-przeziernikowe) wyregulowane na 75 m
wyrzutnik	stały, znajduje się w komorze zamkowej
zasilanie	prosty, pudełkowy, dwurzędowy, poj. 15 lub 25 szt.
lufa	przewód lufy gwintowany z sześcioma bruzdami i polami
wskaźnik obecności naboju w komorze nabojoyej	nie występuje

6. Strzelba Mossberg

PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O BRONI	
kaliber broni / amunicja	12x76 mm
automatyka	powtarzalna
zasada działania	system przeładowania „pump action”
sposób ryglowania zamka	rygiel wahliwy
zabezpieczenie	bezpiecznik zewnętrzny, bezpiecznik samoczynny
sposób działania zabezpieczenia	blokada spustu, zabezpieczenie przed strzałem przedwczesnym
system działania mechanizmu spustowo – uderzeniowego	kurkowy (kurek wewnętrzny) pojedynczego działania (single action – SA)

BUDOWA BRONI	
przyrządy celownicze	otwarte, szczątkowe, wyregulowane na 35 m
wyrzutnik	stały, znajduje się w komorze zamkowej
zasilanie	magazynek rurowy, poj. 5 szt.
lufa	brak gwintu
wskaźnik obecności naboju w komorze naboju	nie występuje

Podstawowe wiadomości na temat jednostek broni

	P-64	P-83	GLOCK 17	P-99	PM-98	MOSSBERG
kaliber broni / amunicja	9x18 mm Makarow	9x18 mm Makarow	9x19 mm Parabellum	9x19 mm Parabellum	9x19 mm Parabellum	12x76
automatyka	samopowtarzalna	samopowtarzalna	samopowtarzalna	samopowtarzalna	podwójnego działania	powtarzalna
zasada działania	odrzut zamka swobodnego	odrzut zamka swobodnego	krótki odrzut lufy	krótki odrzut lufy	odrzut zamka swobodnego	system przeładowania pump action
sposób ryglowania zamka	masą bezwładności zamka	masą bezwładności zamka	przekoszenie lufy w płaszczyźnie pionowej	przekoszenie lufy w płaszczyźnie pionowej	masą bezwładności zamka	rygiel wahliwy
zabezpieczenie	bezpiecznik zewnętrzny skrzydełkowy	bezpiecznik zewnętrzny skrzydełkowy	3 zabezpieczenia wewnętrzne aktywowane automatycznie	3 zabezpieczenia wewnętrzne aktywowane automatycznie	bezpiecznik zewnętrzny skrzydełkowy zintegrowany z przełącznikiem rodzaju ognia	bezpiecznik zewnętrzny, bezpiecznik samoczynny
sposób działania zabezpieczenia	1. blokada iglicy, 2. rozłączenie mechanizmu uderzeniowo-spustowego, 3. zwolnienie kurka w przednie położenie, 4. osłonięcie iglicy	1. blokada iglicy, 2. blokada mechanizmu uderzeniowo-spustowego, 3. zwolnienie kurka w przednie położenie, 4. obniżenie iglicy	przednia blokada iglicy, tylna blokada iglicy, bezpiecznik spustowy	blokada iglicy, bezwładnościowy bezpiecznik iglicy, bezpiecznik spustowy	blokada kurka, blokada zamka w przednim położeniu, blokada języka spustowego	blokada spustu, zabezpieczenie przed strzałem przedwczesnym
system działania mechanizmu spustowo-uderzeniowego	kurkowy single action/double action SA/DA	kurkowy single action/double action SA/DA	bezkurkowy double action only DAO	bezkurkowy single action/double action SA/DA	kurkowy single action SA	kurkowy single action SA

	P-64	P-83	GLOCK 17	P-99	PM-98	MOSSBERG
						
przyrządy celownicze	otwarte, wyregulowane na 50 m	otwarte, wyregulowane na 25 m	otwarte, wyregulowane na 25 m	otwarte, wyregulowane na 25 m	przerzutowo-nastawne: otwarte, półotwarte (szczarbinowo-przeziernikowe) wyregulowane na 75 m	otwarte, szczątkowe, wyregulowane na 35 m
wyrzutnik	ruchomy – dodatkowa funkcja zatrzymuje zamek w tylnym położeniu	stały, znajduje się na szkieletcie broni	stały, znajduje się na szkieletcie broni	stały, znajduje się na szkieletcie broni	stały, znajduje się w komorze zamkowej	stały, znajduje się w komorze zamkowej
zasilanie (magazynek)	prosty, pudełkowy, jednorzędowy, poj. 6 szt.	prosty, pudełkowy, jednorzędowy, poj. 8 szt.	prosty, pudełkowy, dwurzędowy, poj. 17 szt.	prosty, pudełkowy, dwurzędowy, poj. 15 szt./16 szt.	prosty, pudełkowy, dwurzędowy, poj. 15 lub 25 szt.	rurowy, poj. 5 szt.
lufa	przewód lufy gwintowany z czterema bruzdami i polami, prawoskrętny	przewód lufy gwintowany z czterema bruzdami i polami, prawoskrętny	gwint poligonalny, przekrój heksagonalny	przewód lufy gwintowany z sześcioma bruzdami i polami	przewód lufy gwintowany z sześcioma bruzdami i polami	brak gwintu
wskaznik obecności naboju w komorze naboju	występuje w tylnej części zamka nad kurkiem	występuje w tylnej części zamka usytuowany z lewej strony	występuje od trzeciej generacji, zintegrowany z pazurem wyciągu	występuje, zintegrowany z zespołem wyciągu	nie występuje	nie występuje

Literatura

- Tomasz Czechowicz, Tomasz Głuchowski, *Strzelby gładkolufowe na wyposażeniu policji od 1994 roku*, Szkoła Policji w Katowicach, 2013.
- Marek Grzebieluch, Aleksandra Kukuła, *Opis i użytkowanie pistoletu P-83, wyd. II*, Szkoła Policji w Katowicach, 2009.
- Waldemar Żółtaszek, Krzysztof Fojcik, *Opis i użytkowanie pistoletu P-99 Walther*, Szkoła Policji w Katowicach, 2005.
- Paweł Wąsiel, Marek Kwaczała, Krzysztof Fojcik, *Opis i użytkowanie pistoletu Glock*, Szkoła Policji w Katowicach, 2006.
- Tomasz Stechnij, Paweł Wąsiel, Krzysztof Fojcik, Marek Grzebieluch, *Szkolenie strzeleckie. Zbiór podstawowych materiałów pomocniczych dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego, część II*, Szkoła Policji w Katowicach, 2012.
- Aleksandra Kukuła, Marek Grzebieluch, *Opis i użytkowanie pistoletu P-64*, Szkoła Policji w Katowicach, 2009.
- Waldemar Żółtaszek, Tomasz Stechnij, Krzysztof Fojcik, *Opis i użytkowanie pistoletu maszynowego PM-84P, PM 98 GLAUBERYT*, Szkoła Policji w Katowicach 2003.
- Tomasz Stechnij, Paweł Wąsiel, *Szkolenie strzeleckie – zbiór podstawowych materiałów pomocniczych dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego*, Szkoła Policji w Katowicach 2010.

Instrukcje obsługi

- „Instrukcja – strzelba powtarzalna Mossberg kal. 12/70 i 12/76. Opis i użytkowania sposoby i zasady strzelania”, Warszawa 2006.
- Instrukcja użytkowania pistoletu P-83 9x18 mm, Zakłady Metalowe Łucznik, Radom.
- Instrukcja obsługi P-99 F.B., Radom.
- Instrukcja obsługi i użytkowania Glock-17.

- Pistolet Maszynowy PM-98 9x19 mm PARA. Instrukcja obsługi i użytkowania, Radom 2001.
- Instrukcja 9 mm pistolet wz 1964. Opis i użytkowanie. Sposoby i zasady strzelania, Wydawnictwo MON, Warszawa 1974.

Zakład Wyszkożenia Specjalnego

st. asp. Adam Hetman
sierż. szt. Jakub Lyszczyna

Szkoła Policji w Katowicach
ul. gen. Jankego 276
40-684 Katowice-Piotrowice
www.katowice.szkolapolicji.gov.pl

